Универзитет у Београду
Филолошки факултет

Београд, 07.09.2020.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I - ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Орган који је именовао Комисију:

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници од 25.септембра 2019.године донело је Одлуку о образовању Комисије за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је кандидаткиња Марија Лончар , мастер професор језика и књижевности пријавила под насловом „ *Персуазивност у политичком дискурсу кроз употребу појмовних метафора и модалних средстава у енглеском и српском језику* "

Састав Комисије:

1) др Ивана Трбојевић Милошевић, ванредни професор, ужа научна област Англистика , Филолошки факултет Универзитета у Београду.
2) др Катарина Расулић , ванредни професор, ужа научна област Англистика, Филолошки факултет, Универзитета у Београду.
3) др Ненад Томовић, ванредни професор, ужа научна област Англистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду.

II - БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Марија Лончар је рођена 16.4.1986. године у Београду, где је завршила основну школу и Филолошку гимназију, смер за класичне језике. Школске 2005/2006. године уписала је Филолошки факултет Универзитета у Београду, студијску групу Енглески језик и књижевност и дипломирала 2009. године. Исте године уписала је мастер студије на Филолошком факултету, смер Наука о језику, где је октобра 2010. одбранила мастер рад „Употреба садашњих глаголских облика у енглеском и грчком језику – контрастивна анализа" под менторством доц. др Иване Трбојевић Милошевић. Током школовања учествовала је у Српско-америчком пројекту писања који је подржала Америчка амбасада у Београду.

Редовно учествује на семинарима и конференцијама у земљи и иностранству.

Од октобра 2011. до августа 2018. године радила је у Угоститељско-туристичкој школи у Београду на позицији наставника енглеског језика. Од 3.9.2018. запослена је у Филолошкој гимназији у Београду као наставник енглеског језика и књижевности.

Говори енглески, грчки и немачки језик.

Активно се бави усменим и писменим превођењем.

Области научног интересовања: когнитивна лингвистика, контрастивна анализа, социолингвистика, језичка политика и планирање, методика наставе енглеског језика, билингвизам и билингвална настава, критичка анализа дискурса.

III - БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Билингвална настава на немачком и српском језику на примерима ОШ „10. октобар" у Суботици, Прве нишке гимназије „Стеван Сремац" и Ваљевске гимназије / Марија Лончар // Живи језици : часопис за стране језике и књижевности. - Vol. 37, No. 1 (2017), p. 137-166
2. Статус српског језика на Косову и Метохији/ Марија Лончар // Анали Филолошког факултета. (у припреми)

IV - ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

На основу увида у биографију и библиографију кандидата, Комисија сматра да кандидаткиња **Марија Лончар испуњава све услове за израду докторске дисертације.**

V - ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др Ивана Трбојевић Милошевић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за англистику.
Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

(2004) Modalnost, sud, iskaz. Beograd. Filološki fakultet. ISBN 86-80267-71-6
(2004) "Epistemic Modality and Conditionals in English and Serbian" / In: Fachinetti R. and F.Palmer: Series English Corpus Linguistics: English Modality in perspective. Frankfurt am Main, Berlin, Bruxelles, New York, Oxford, Wien.XV Peter Lang, 191-204. ISBN: 9783631514764
(2011) "E-Mailing and Politeness. BIBLID: 0015-1807, 38 (2011) '1 (pp 53-61) UDC 004.773.3:316.77 In Bunjak, P. (ed) Filološki pregled. Časopis za stranu filolgiju XXXVIII 2011 1. Beograd. pp 53-62.
(2012) "Modal hedges in para-pharmaceutical product instructions: Some examples from English and Serbian" In Carretero Lapeyre M. and I. Ortega Barrera (eds). Revista de Lenguas para Fines Especificos. Special issue: Modality in Scientific and technical discourse. No.18. ISSN:1133-1127. pp -71-92.
(2016) Poruke neizrečenog: ključevi pragmatičke analize. Beograd. Filološki fakultet . ISBN 978-86-6153-366-2

(2018) Corpus Evidence for Evidentials in English and Serbian Political Interviews. Belgrade English Language and Literature Studies , Vol 10.(pages 131-156) https://doi.org/10.18485/bells.2018.10.7

(2019) Interkulturna pragmatika: komunikacijski problemi u interkulturnim govornim događajima. Glasnik ODN CANU, Vol.24.

(2019) Skidding on Common Ground: A socio-cognitive approach to problems in intercultural communicative situations . Journal of Pragmatics, Vol.151, october 2019, pp 118-127. https://doi.org/10.1016/j.pragma.2019.05.024

Комисија сматра да **др Ивана Трбојевић Милошевић испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације из области англистике и примењене и контрастивне лингвистике.**

VI - ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

Формулација наслова тезе : „ *Персуазивност у политичком дискурсу кроз употребу појмовних метафора и модалних средстава у енглеском и српском језику* “ “

Предмет истраживања

Предмет истраживања предложене дисертације је ефекат убеђивања кроз употребу појмовних метафора и модалних средстава у америчком и српском политичком дискурсу у временском периоду од 2000. до 2017. године.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидаткиња је приложила прелиминарну радну библиографију од 65 библиографске јединица релевантне за истраживање које овде наводимо:

1. Aristotel (1987). Retorika 1/2/3. Nezavisna izdanja 40. Beograd
2. Bagic, K. (2012). Rjecnik stilskih figura. *Školska knjiga, Zagreb*
3. Bell, A. (1984). Language style as audience design. *Language in society*, *13*(2), 145-204.
4. Black, M. (1962). Models and metaphors: Studies in language and philosophy.
5. Boeynaems, A., Burgers, C., Konijn, E. A., & Steen, G. J. (2017). The effects of metaphorical framing on political persuasion: A systematic literature review. *Metaphor and Symbol*, *32*(2), 118-134.
6. Bosman, J. (1987). Persuasive effects of political metaphors. *Metaphor and Symbol*, *2*(2), 97-113.
7. Bosman, J., & Hagendoorn, L. (1991). Effects of literal and metaphorical persuasive messages. *Metaphor and Symbol*, *6*(4), 271-292.

8. Bougher, L. D. (2012). The case for metaphor in political reasoning and cognition. *Political Psychology*, *33*(1), 145-163.
9. Bybee, J., Perkins, R., & Pagliuca, W. (1994). *The evolution of grammar: Tense, aspect, and modality in the languages of the world*. University of Chicago Press.
10. Carter, R & McCarthy, M. (2006), *Cambridge Grammar of English*, Cambridge: CUP
11. Charteris-Black, J. (2004). *Corpus approaches to critical metaphor analysis*. Palgrave-MacMillan.
12. Charteris-Black, J. (2005). *Politicians and rhetoric: The persuasive power of metaphor*. Palgrave-MacMillan.
13. Charteris-Black, J. (2006). Britain as a container: immigration metaphors in the 2005 election campaign. *Discourse & Society*, *17*(5), 563-581.
14. Chilton, P. (2004). *Analysing political discourse: Theory and practice*. Routledge.
15. Comrie, B. (1985). *Tense* (Vol. 17). Cambridge University Press.
16. Đorđević, R. (2007), *Gramatika engleskog jezika*, Beograd: Čigoja štampa
17. El Refaie, E. (2001). Metaphors we discriminate by: Naturalized themes in Austrian newspaper articles about asylum seekers. *Journal of Sociolinguistics*,*5*(3), 352-371.
18. Fairclough, N. (2013). *Critical discourse analysis: The critical study of language*. Routledge.
19. Fairclough, N. (2001). *Language and power*. Pearson Education.
20. Filipović-Kovačević S. (2013). Implicirana značenja u reklamama na engleskom i srpskom jeziku. Filozofski fakultet, Novi Sad
21. Foley, M. & Hall, D. (2005), *Advanced Learners' Grammar*, London: Longman
22. Goatly, A. (2007). *Washing the Brain Metaphor and Hidden Ideology* (Vol. 23). John Benjamins Publishing.
23. Guéron, J., & Lecarme, J. (Eds.). (2008). *Time and modality* (Vol. 75). Springer Science & Business Media.
24. Hart, C. (2011). Moving beyond metaphor in the cognitive linguistic approach to CDA. *Critical discourse studies in context and cognition*, *43*, 171.
25. Johnson, J. T., & Taylor, S. E. (1981). The effect of metaphor on political attitudes. *Basic and Applied Social Psychology*, *2*(4), 305-316.
26. Kecskes, I., & Mey, J. (Eds.). (2008). *Intention, common ground and the egocentric*

speaker-hearer (Vol. 4). Walter de Gruyter.

27. Kecskes, I. (2014). *Intercultural pragmatics*. Oxford University Press.
28. Kovecses, Z. (2010). *Metaphor: A practical introduction*. Oxford University Press.
29. Lakoff, G., & Johnson, M. (2008). *Metaphors we live by*. University of Chicago press.
30. Lakoff, George. (2006). "The contemporary theory of metaphor." in: *Cognitive Linguistics: Basic Reading*, ed. Dirk Geeraerts, 185-239. Berlin-New York: Mouton de Gruyter,
31. Landau, M. E., Robinson, M. D., & Meier, B. P. (2014). *The power of metaphor: Examining its influence on social life*. American Psychological Association.
32. Low, G., & Cameron, L. (1999). Operationalising 'metaphor' for applied linguistic research. In *Researching and applying metaphor*. Cambridge University Press.
33. Lyons, J. (1977). Semantics.(2 vols.) Cambridge.
34. Mayor, M. (2009). *Longman dictionary of contemporary English*. Pearson Education.
35. Mio, J. S. (1997). Metaphor and politics. *Metaphor and symbol*, *12*(2), 113-133.
36. Mio, J. S. (2018). Metaphor, politics, and persuasion. In *Metaphor: Implications and Applications* (pp. 127-146). Psychology Press.
37. Musolff, A. (2004). Metaphor and political discourse: analogical reasoning in debates about Europe. palgrave Macmillan.
38. Ottati, V, Renstrom, R, Price, E. (2014) The Metaphoric Framing Model: Political Communication and Public Opinion. In Landau, M. E., Robinson, M. D., & Meier, B. P. (2014). *The power of metaphor: Examining its influence on social life*. (pp. 179–202). American Psychological Association.
39. O'Brien, G. V. (2003). Indigestible food, conquering hordes, and waste materials: Metaphors of immigrants and the early immigration restriction debate in the United States. Metaphor and Symbol, 18(1), 33-47.
40. Palmer, F. R. (2001). *Mood and modality*. Cambridge University Press.
41. Palmer, F. R. (2014). *Modality and the English modals*. Routledge.
42. Palmer, F. R. (1983). Semantic explanations for the syntax of the English modals. *Linguistic categories: auxiliaries and related puzzles*, *2*, 205-217.
43. Patard, A., & Brisard, F. (Eds.). (2011). *Cognitive Approaches to Tense, Aspect, and Epistemic Modality* (Vol. 29). John Benjamins Publishing.

44. Perelman, C., Olbrechts-Tyteca, L., Wilkinson, J., & Weaver, P. (1971). *The new rhetoric: A treatise on argumentation*. London
45. Perelman, C. (2012). The new rhetoric and the humanities: Essays on rhetoric and its applications (Vol. 140). Springer Science & Business Media.
46. Quirk et al. (1985), *A Comprehensive Grammar of the English Language*, London and New York: Longman
47. Radić-Bojanić, B., & Silaški, N. (2008). Sportizacija političkog diskursa–kako metafore prikrivaju političku stvarnost Srbije. Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, 51(1), 2.
48. Santa Ana, O. (2002). Brown tide rising: Metaphors of Latinos in contemporary American public discourse. University of Texas Press.
49. Santa Ana, O. (1999). Like an animal I was treated': Anti-immigrant metaphor in US public discourse. Discourse & society, 10(2), 191-224.
50. Semino, E. (2008). *Metaphor in discourse*. Cambridge: Cambridge University Press.
51. Shimko, K. L. (1994). Metaphors and foreign policy decision making. *Political Psychology*, 655-671.
52. Silaški, N., Đurović, T., & Radić-Bojanić, B. (2009). Politička scena kao ratno poprište–politički diskurs Srbije sa aspekta kognitivne lingvistike. *KROZ JEZIKE I KULTURE ACCROSS LANGUAGES AND CULTURES*, 189.
53. Silaški, N., Đurović, T., & Radić-Bojanić, B. (2009). *Javni diskurs Srbije: kognitivističko-kritička studija*. Centar za izdavačku delatnost ekonomskog fakulteta.
54. Stanojević, D. (2009). *Medijska eristika i javni diskurs*. Serbika.
55. Steen, G. J., Reijnierse, W. G., & Burgers, C. (2014). When do natural language metaphors influence reasoning? A follow-up study to Thibodeau and Boroditsky (2013). *PloS one*, *9*(12), e113536.
56. Steen, G. (2008). The paradox of metaphor: Why we need a three-dimensional model of metaphor. *Metaphor and Symbol*, *23*(4), 213-241.
57. Sweetser, E. (1990). *From etymology to pragmatics: Metaphorical and cultural aspects of semantic structure* (Vol. 54). Cambridge University Press.
58. Talmy, L. (1988). Force dynamics in language and cognition. *Cognitive science*, *12*(1), 49-100.

59. Taylor, J. R. (2003). *Linguistic categorization*. Oxford University Press.
60. Thibodeau, P. H., & Boroditsky, L. (2011). Metaphors we think with: The role of metaphor in reasoning. *PloS one*, *6*(2), e16782.
61. Thompson, S. (1996). Politics without metaphors is like a fish without water.*Metaphor: Implications and applications*, 185-201.
62. Timberlake, A. (2007). Aspect, tense, mood. *Language typology and syntactic description*, *3*, 280-333.
63. Toulmin, S. E. (2003). *The uses of argument*. Cambridge university press.
64. Triadafilopoulos, T. (1999). Politics, speech, and the art of persuasion: Toward an Aristotelian conception of the public sphere. *The Journal of Politics*, *61*(3), 741-757.
65. Vujanić, M. (2007). *Rečnik srpskoga jezika*. M. Nikolić (Ed.). Matica srpska. Novi Sad

Циљеви истраживања и хипотезе:

Предложено истраживање поставља следеће циљеве:

1. Опис теоријских одређености појма персуазивности, односно убеђивања, у реторичким оквирима по Аристотеловом моделу и значај овог појма у политичком дискурсу САД и Србије;
2. Утврђивање *ефекта убеђивања* у политичком дискурсу кроз употребу појмовних метафора и модалних средстава (пре свега, деонтичка и динамичка модалност) у енглеском и српском језику;
3. Утврђивање начина концептуализације и структурирање апстрактног искуства помоћу изворних домена појмовних метафора у енглеском и српском;
4. Утврђивање структуре говора и садржаја говора према типу или врсти слушалаца, односно акомодација према типу слушалаца у анализираном корпусу(енг. *audience design, recipient design*);
5. Утврђивање сличности и разлика у језичкој реализацији појмовних метафора и модалних средстава у политичком дискурсу у енглеском и српском језику;

Кандидаткиња поставља следеће хипотезе:

1. Употребом метафоре у политичком дискурсу постиже се боље разумевање сложенијих ситуација и апстрактног искуства и консолидује сазнање бирачког тела о одређеном проблему или теми. Метафора омогућава убеђивање јер се сматра кулминацијом аргумената који су разрађени у главном делу говора (Бозман 1987:98);
2. Употребом метафоре и модалних средстава гласачко тело се може усмерити ка одређеном начину размишљања, па чак и манипулисати;
3. Помоћу метафоре и модалних средстава неповољне чињенице или проблеми у

друштву се могу замагљивати, док се позитивне промене стављају у први план;

4. Будући да су употреба метафора и модализација исказа својствени како српском, тако и енглеском политичком дискурсу, ефекат убеђивања кроз употребу појмовних метафора и модалних средстава ће у ова два дискурса у најмању руку бити сличан.

План рада и методе истраживања:

У теоријском делу рада користе се превасходно дескриптивна и компаративна метода.

У емпиријском делу истраживања, који се тиче појмовних метафора и модализованих исказа са персуазивном функцијом у америчком и српском политичком дискурсу, користе се комбиноване квантитативне и квалитативне методе методе. Добијени резултати се описују и упоређују (дескриптивна и компаративна метода), а затим интерпретирају.

Предвиђено је да се предложена дисертација састоји од теоријског и практичног дела и да има следећу структуру:

1. Увод
   1.1 Предмет истраживања
   1.2 О важности истраживања персуазивности у политичком дискурсу
   1.3 Циљеви истраживања
   1.4 Хипотезе истраживања
   1.5 Корпус истраживања
   1.6 Организација излагања
2. Теоријско-методолошки оквир истраживања
   2.1 Појам персуазивности у реторици
   2.2 Предмет проучавања прагматике
      2.2.1 Социо-когнитивни приступ у интеркултуралној прагматици
      2.2.2 Појмови *audience design, recipient design* и егоцентрични говорник у прагматици
   2.3 Појам дискурса и критичке анализе дискурса
      2.3.1 Досадашња лингвистичка проучавања политичког дискурса
      2.3.2 Политички дискурс у Сједињеним Америчким Државама
      2.3.3 Политички дискурс у Србији
   2.4 Предмет проучавања когнитивне лингвистике
      2.4.1 Појам концептуалне (појмовне) метафоре
      2.4.2 Класификација појмовних метафора
      2.4.3 Утемељеност метафора у искуству
      2.4.4 Појам сликовне схеме
      2.4.5 Утицај културног контекста на разумевање појмовних метафора
      2.4.6 Методологија истраживања појмовних метафора
   2.5 Предмет проучавања модалности

2.5.1 Модалност у логици и лингвистичкој семантици
2.5.2 Типови модалности
2.5.2.1 Епистемичка модалност
2.5.2.2 Деонтичка модалност
2.5.2.3 Динамичка модалност
2.5.3 Модалност као метафора сила и препрека
3. Резултати истраживања
3.1 Изворни домени у слоганима и политичким говорима на енглеском језику
3.2 Изворни домени у слоганима и политичким говорима на српском језику
3.3 Типови модалности у слоганима и политичким говорима на енглеском језику
3.4 Типови модалности у слоганима и политичким говорима на српском језику
4. Закључак

Оквирни садржај дисертације :

У уводном делу се објашњавају основна полазишта рада, предмет и циљеви, постављају се истраживачке хипотезе, описују се узорак, методологија и очекивани научни допринос рада, представља се структура дисертације.

У делу **Појам персуазивности** се на основу прегледа релевантне литературе дефинише и објашњава сам појам персуазивности пре свега у оквирима реторичке вештине. Након одређења овог појма и описивања три врсте техничких метода уверавања (беседников карактер, расположење у које се уводи слушалац и сама беседа тј. говор), уследиће и други услови и елементи говора који су значајни за постизање убеђивачког ефекта у политичком дискурсу.

Поглавље **Предмет проучавања прагматике** ослања се на претходно надовезујући се на беседников карактер као значајну методу у процесу уверавања аудиторијума. Ово поглавље састоји се од две целине: потпоглавља о социо-когнитивном приступу у интеркултуралној прагматици и потпоглавља у коме се детаљно објашњавају појмови *audience design*, *recipient design* и егоцентрични говорник у прагматици.

Поглавље **Појам дискурса и критичке анализе дискурса** садржи три потпоглавља. У првом потпоглављу се уз објашњење релевантних појмова из ове научне области даје преглед досадашњих лингвистичких проучавања политичког дискурса. У другом се описује политички дискурс Сједињених Америчких Држава, а у трећем политички дискурс Србије.

У поглављу **Предмет проучавања когнитивне лингвистике** налази се шест потпоглавља. На почетку се дефинише и објашњава појмовна метафора кроз теорију о концептуалној (појмовној) метафори Лејкофа и Џонсона. Након тога се наводи класификација појмовних метафора, а потом и начин њихове концептуализације кроз искуство и путем тзв. сликовних схема (енг. image schemata). Будући да емпиријски део дисертације обухвата амерички и српски политички дискурс, у овом поглављу ће бити речи и о утицају културног контекста на разумевање појмовне метафоре.

Поглавље **Предмет проучавања модалности** састоји се од три потпоглавља. У првом се описује позиција модалности у логици и лингвистичкој семантици, као и значај модалности за саму дисертацију. У другом се класификује модалност према типу и одређује доминантан тип у политичком дискурсу са персуазивном функцијом. Треће потпоглавље дефинише модалност као метафору сила и препрека.

У делу **Резултати истраживања** на основу интерпретације података добијених из корпуса примера на енглеском и српском језику, кандидаткиња очекује да ће бити у могућности да идентификује и оформи потенцијално нови персуазивни модел који функционише у два поменута национална контекста, америчком и српском.

Закључак ће садржати кратак преглед резултата целокупног истраживања, предлог за даљи истраживачки рад у овој области и примену новог модела.

VII - ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је кандидаткиња Марија Лончар **подобна за израду докторске дисертације**.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области англистике, примењене лингвистике и методике наставе енглеског као језика струке.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Ивана Трбојевић Милошевић подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидаткиње Марије Лончар, мастера и предложене теме докторске дисертације, а да се за ментора именује др Ивана Трбојевић Милошевић.

Потписи чланова Комисије:

1. _____

2. _____

3. _____